

Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ

Nagyatád,

Széchenyi tér 3-4.

7500

Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ

Család és Gyermekjóléti Központ szakmai programja

2016

JOGI STÁTUSZ

AZ INTÉZMÉNY MEGNEVEZÉSE:

Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ

Család és Gyermekjóléti Központ

AZ INTÉZMÉNY ALAPÍTÓ SZERVE:

Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulása

AZ INTÉZMÉNY SZÉKHELYE:

7500 Nagyatád, Széchenyi tér 3-4.

AZ INTÉZMÉNY MŰKÖDÉSI TERÜLETE:

Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás települései

AZ INTÉZMÉNY FENNTARTÓJA:

Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulása

AZ INTÉZMÉNY GYVT. SZERINTI BESOROLÁSA:

Család és Gyermekjóléti alapellátást nyújtó integrált intézmény.

I. A szakmai program általános jellemzői

1. A szakmai program célja:

A szervezeti keretéhez tartozó intézményegységek által ellát szociális és gyermekjóléti feladatokat. A gyermekjóléti feladatellátást bemutató szakmai program fejezetekre bontva magába foglalja azokat a gyermekjóléti alapellátási formákat, melyek az ellátási területének vonatkozásában hozzájárulnak a gyermekek biztonságához és esélyegyenlőségéhez. Az Intézmény célja az azonos színvonalú, egyenlő esélyű, szakmailag és gazdaságilag egyaránt hatékony közszolgáltatás biztosítása az ellátási területén élő szolgáltatást valamennyi igénybevevő állampolgár számára.

A Szakmai Program célja, hogy meghatározza a vonatkozó jogszabályok és az egyedi sajátosságok alapján az Alapító Okiratában meghatározott szakmai tevékenységet, ennek érdekében részletesen bemutatja:

- az intézményi szolgáltatások célját, feladatait,
- az ellátottak körét,
- a feladatellátás szakmai tartalmát, módját, a biztosított szolgáltatások formáit, körét, rendszerességét,
- az ellátás igénybevételenek módját
 - az ellátottak és az intézményi ellátásban közreműködő dolgozók jogainak védelmével kapcsolatos szabályokat,
- az Intézmény szervezetére vonatkozó szakmai-szervezeti információkat (a szervezeti egységek feladatköreinek megjelölését, létszámát és szakképzettség szerinti megoszlását).

A család és gyermekjóléti feladatellátásának komplex módon történik. Eredményessége nagymértékben függ a szakmai területen működő különböző közszolgáltatási feladatokat ellátó szervezetek, társintézményekkel és civil szervezetekkel történő együttműködéstől. Ezért erre az együttműködésre napi szinten és rendszeresen fokozott figyelmet fordítunk. Az együttműködés módja eseti és rendszeres jellegű. A szolgáltatások sokrétűségéből fakadóan esetmegbeszélések, esetkonferenciák, szakmai team-megbeszélések, közös rendezvények formájában történik.

2. Az Intézmény által biztosított család és gyermekjóléti alapellátások rendszere

1. Család és Gyermekjóléti Központ

2. Család és Gyermekjóléti Szolgálat

A szociális és gyermekjóléti feladatellátásának szakmai tartalma:

- a lakosság körében felmerülő alapszolgáltatási igények folyamatos figyelemmel kísérése,
- az intézmény által biztosított szolgáltatások, gondozási feladatok ellátásának koordinációja, a szakmai munka összehangolása, szervezési, vezetési feladatok ellátása,
- a szociális munka gyakorlati hatékonyságának és hatásosságának elősegítése,
- a szolgáltatásokra és a gondozási munkára vonatkozó jogszabályok, szakmai szabályok érvényre juttatása,
- kapcsolattartás más szociális, család és gyermekjóléti és közoktatási illetve egészségügyi intézményekkel,
- az adott szociális intézmény és szociálpolitikai eszközrendszer fejlesztésének elősegítése,
- más típusú ellátás szükségessége esetén, annak kezdeményezése.

A család és gyermekjóléti szolgáltatás térítésmentesen vehető igénybe.

Az alapszolgáltatásban részesülő ellátottakkal történő kapcsolattartás módja:

- Személyesen és napi szinten illetve eseti jelleggel az ellátott lakásán és az Intézmény székhelyén illetve telephelyein.

II. Család és Gyermekjóléti szolgálat

A család és gyermekjóléti alapellátásnak hozzá kell járulnia a gyermek egészséges fejlődéséhez, jólétéhez, a családban történő nevelkedésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a már kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családból történő kiemelésének megelőzéséhez. Családsegítés keretében közösségfejlesztő programokat kell szervezni, kríziskezelést végezni, nehéz élethelyzetben lévő családokat segítő szolgáltatásokhoz juttatni.

1. Célok, feladatok:

A családok és gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek életkörülményeit, szociális helyzetét, szolgáltatás iránti szükségletet

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásról való tájékoztatás, a támogatáshoz való hozzájutás segítése
- tanácsadás (mentálhigiénés, nevelési) ill. a tanácsadások igénybevételének lehetőségéről tájékoztatás, segítségnyújtás a tanácsadás felkeresésében
- szociális válsághelyzetben élő várandós anya segítése, támogatása, tájékoztatása őt illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról, ellátásokról (anyaotthonok, csáó)
- születendő gyermekük felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt és titkos örökbefogadás lehetőségeiről tájékoztatja
- segíti az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás utánkövetése körében igénybe vehető szolgáltatásról
- hivatalos ügyek intézésének segítése, szükség esetén támogatások megállapításának, ellátások igénybevételének kezdeményezése
- a gyermekek és családok számára olyan szabadidős programok szervezése, amelyek a családban jelentkező nevelési problémák, hiányosságok káros hatásainak enyhítését célozzák, illetve a szabadidős programokhoz való hozzájutás segítése.
- a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család és gyermekjóléti központnak

A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetése
- a veszélyeztető okok feltárása, javaslat készítés ezek megoldására
- együttműködés a közoktatási intézményekkel, a nevelési tanácsadóval, az egészségügyi szolgáltatókkal. Különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, házi gyermekorvos hálózattal, valamint más érintett személyekkel és szervezetekkel, esetmegbeszélést szervez, arról feljegyzést készít
- éves szakmai tanácskozást és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít.

A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése a szociális segítőmunka keretében:

- családgondozás, a család működési zavarainak oldása, elhárítása
- családi konfliktusok megoldásának elősegítése különösen a válás, a gyermekelhelyezés, a kapcsolattartás esetében az érintett tagok közötti közvetítéssel (mediálás), konfliktuskezelő módszerek alkalmazásával.
- elősegíti, hogy a szülők – akik a házasság felbontása vagy a gyermek elhelyezése, illetve a szülő és gyermek közötti kapcsolattartás rendezése céljából indított eljárás résztvevői - értesüljenek a konfliktuskezelő, kapcsolatügyeleti szolgáltatás igénybevételének lehetőségeiről,

– egészségügyi és szociális ellátás, hatósági beavatkozások kezdeményezése

-tájékoztatást kapjanak a család és gyermekjóléti központ egyéb speciális szolgáltatásairól

A családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében:

–a családsegítés a család nevelési körülményeinek megteremtését segítse, járuljon hozzá a szülő-gyermek kapcsolat helyreállításához

– személyes segítő kapcsolat keretében segíteni a szülőt a családból kiemelt gyermekkel való kapcsolattartásban

2. Ellátottak jogai és kötelezettségei

a) Az ellátottnak joga van helyzete rendezéséhez, a gondozást kiváltó okok megszüntetéséhez szükséges segítséget megkapni. A segítség a szociális munka eszközeivel való támogatáson kívül, kiterjed azoknak a tárgyi feltételeknek és természetbeni juttatásoknak a biztosítására is, amikre az ellátott saját erejéből nem képes.

b) Joga van arra, hogy cselekvőképes, önálló döntések meghozatalára is képes egyénként kezeljék.

c) Joga van ahhoz, hogy az intézményi ellátás során a közösség érdekeinek figyelembe vétele mellett egyéni szükségletei ne sérüljenek. A gondozásba vett személyeknek joguk van külső kapcsolataik ápolására. A gyermekeknek joguk van a vérszerinti szülővel való kapcsolattartáshoz szükséges segítségre.

d) Az ellátottnak kötelessége az intézménnyel, annak dolgozóival együttműködni. Az együttműködés elvárható szintje függ az ellátott állapotától és korától.

e) Az ellátottnak kötelességük az intézményt és annak munkatársait tiszteletben tartani, kommunikációjuk során a társadalmilag elfogadott hangvételt használni és ennek megfelelő magatartást tanúsítani.

f) A kliens, törvényes képviselő tudta és beleegyezése nélkül semmilyen adat nem szolgáltatható ki.

g) A család egy tagjának nyújtott segítséget a család belső viszonyaira tekintettel kell, hogy biztosítsa. Arra törekszik, hogy a belső és külső erőforrások fokozásával a család összetartó ereje növekedjék, a hiányzó funkciók visszapótlódjanak.

h) A szolgálatnak az egyén, a család problémájának vizsgálata során egyedileg kell mérlegelnie a segítségnyújtás legcélszerűbb, körülményeknek megfelelő módját.

i) A családsegítő munkatársnak kötelessége a családok autonómiájának tiszteletben tartása, valamint a gondozási célok eléréséhez szükséges segítségnyújtás biztosítása.

j) Kötelessége az alapvető emberi jogokat – azon belül értelemszerűen a gyermekeket megilletőmindenek feletti jogait – tiszteletben tartani. Ennek alapján kötelessége, hogy a

minimális intervenció érdekében figyelembe vegye a gyermek, a család kialakult szokásait, működését.

k) A beavatkozásánál az elérendő változtatások tekintetében mérceként mindig az adott egyént, családot vegye alapul.

A szolgálat nyitott intézmény, igénybevétele feltételhez nem köthető. A Szolgálatot egyének, csoportok, közösségek vagy közvetlenül keresik fel, vagy a területen működő más intézmények javasolhatják a kapcsolatfelvételt, kiemelten a veszélyeztetettséget észlelő - és jelző rendszer javaslatára.

A szolgálat klienseivel az önkéntesség alapján alakít ki együttműködést. Működése nem hatósági. Az együttműködés alapja a klienssel közösen megfogalmazott célok megvalósítása. Súlyos veszélyeztettség esetén a szolgálat munkatársai egészségügyi és szociális ellátást kezdeményeznek, valamint jelzést tesznek a család és gyermekjóléti központ felé. A szolgálat munkatársainak tevékenysége során tudomásra jutott, a kliensek személyiségi jogait érintő adatok és tények nyilvántartására és kezelésére kötelezőek az Adatok Védelméről szóló törvényben és a Szociális Munka Etikai Kódexében foglaltak. A szolgálatot felkereső állampolgárok anonimitását - kívánság szerint - a munkatársak megtartani kötelesek. A szolgálat minden kliens ügyével nemre, fajra, felekezetre, családi állapotra, korra tekintet nélkül köteles érdemben foglalkozni, illetve a hatáskörébe nem tartozó, vagy azt meghaladó ügyekben a szükséges felvilágosítást megadni. A család és gyermekjóléti ellátásokról a szolgáltató a hatályos jogszabályoknak megfelelően az ellátó nyilvántartásokat vezet.

3. Helyettesítési rend

A szakmai egység munkatársai szabadság, tartós távollét esetén egymást helyettesítik, a helyettesítés megszervezéséről a szakmai egységvezető gondoskodik.

4. Továbbképzés

Az intézmény munkatársainak továbbképzése tervszerűen, az egyéni és intézményi továbbképzési tervek alapján történik.

3. Gyermekjóléti Központ

Helyszíne: 7500 Nagyatád, Széchenyi tér 3-4.

A család és gyermekjóléti központ szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működő gyermekjóléti szolgáltatás, amely az általánosságok feladatain túl a

- a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermekveszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt.

- a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermek védelmére irányuló tevékenységet lát el.
- szakmai támogatást nyújt az ellátási területen működő gyermekjóléti szolgálatok számára
- szükség esetén speciális szolgáltatásokat biztosít a térség lakói számára:

a) utcai és lakótelepi szociális munkát (szükség esetén)

b) kapcsolattartási ügyeletet

A gyermekjóléti szolgálat speciális szolgáltatása a kapcsolattartási ügyelet és mediáció, melyet szükség esetén biztosít a család és gyermekjóléti központ.

Képzett mediátorok segítik a szülők konfliktusából adódó elmérgesedett helyzetben agyermek és családtagjaik kapcsolattartását. A gyermek személyiségfejlődése szempontjából fontos, hogy számára megfelelő módontörténjen a kapcsolattartás az arra jogosult vér szerinti szülő vagy más kapcsolattartásra jogosult személy között. A központ semleges helyet biztosít, amely a különféle korosztályok igényeihez igazodik, megfelelő szakmai háttérrel, tapasztalatokkal rendelkező munkatársak jelenlétével, támogatásával. Cél a gyermeket nevelő szülőket és a kapcsolattartásra jogosult személyeket képessé tenni arra, hogy meglévő eszközeikkel, megfelelő módon tudjanak együttműködni a kapcsolattartás folyamatában - a gyermek egészséges személyiségfejlődése érdekében. A fokozatosság elvét betartva a feleket arra motiválni, hogy a kapcsolattartás folyamatában belső igényükké váljon, hogy az intézményi, mesterséges, ellenőrzött környezetet és körülményeket a természetes lakókörnyezet és közeg váltsa fel.

Feladata:

- bíróság által határozatban rögzített kapcsolattartás biztosítása;
- gyámhivatal által határozatban rögzített kapcsolattartás biztosítása
- az érintettek kezdeményezésére közvetítői (mediációs) eljárás biztosítása a kapcsolattartás működése érdekében;
- konfliktuskezelés, tanácsadás;

c) kórházi szociális munkát (amennyiben a településen lévő kórházban van szülészeti és gyermekosztály)

d) jogi, pszichológiai tanácsadás, fejlesztőpedagógiai segítség, családterápia (igény esetén)

d) készenléti szolgálatot

A Család és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben azonnali segítség, tanácsadás, tájékoztatás nyújtása. Igénybe vehető az intézmény nyitvatartási idején túl minden nap

Feladata:

- állandóan hívható, közismert mobiltelefonszám biztosítása
- telefonon történő tanácsadás, tájékoztatás;
- segítség mozgósítása;
- kapcsolatfelvétel olyan intézményekkel, szolgáltatókkal (rendőrség, gyermekvédelmi szakszolgálat, kórház, családok átmeneti otthona, anyaoththonok, utcai szolgálat,) akik

krízishelyzet esetén azonnali, konkrét segítséget tudnak nyújtani;

1. Az ellátott települések bemutatása

A kistérség lakosainak száma 25.833 fő, a lakosság 42.28 %-a (10.921 fő) a térségközpontban él Nagyatádon. A kistérség népsűrűsége a megyei átlaghoz hasonlóan alacsony.

A kistérség településszerkezete, a népesség elhelyezkedése alapján gyengén koncentrált.

A településekre főként az aprófalvak a jellemzőek. A térség 18 településéből 11 település lakossága 1.000 fő alatti, 8 település lélekszáma nem éri el a 600 főt, 4 településen a lakosságszám 1.000-2.000 fő közötti, 2 településen a népesség meghaladja a 2.000 főt, a térségközpont lakosságszáma 10.000 feletti.

A népmozgalmi adatok alapján megállapítható, hogy a kistérség lakossága mind természetes mind migrációs úton fogy.

A népesség természetes fogyása mellett meghatározó a migrációs fogyás, az elköltözöttek száma meghaladja a beköltözöttek számát.

A térségben az országos és megyei adatokhoz hasonlóan a termékenységi és születési arányszámok csökkenése miatt a fiatalkorúak száma csökken. Jelzésértékű a gyermekpopuláció számának a csökkenése. A térségben magas a 62 éven felüliek száma, a legtöbb településen meghaladja a gyermekkorúak számát. A népességet mutató korfa öregedő, fogyó népességre utal.

Megfigyelhető tendencia, hogy a népesség korösszetételében jelentős változás megy végbe, az időskorú népesség aránya állandóan nő és az a lakosság előregedését vonja maga után.

Az előregedés egyik oka a születéskor várható élettartam meghosszabbodása, az orvostudomány fejlődése, és az urbanizáció.

A csökkenő gyermeklétszám ellenére a fokozódó társadalmi problémák hatására egyre nő a hátrányos helyzetű családok, veszélyeztetett gyermekek száma.

2 A család és gyermekjóléti szolgáltatás igénybevételének módja

Az ellátás igénybevétele leggyakrabban jelzések alapján történik. A jelzés az 1997. évi XXXI. törvényben szabályozott jelzőrendszeri tagoktól érkezik. A szolgáltatás igénybevételét kezdeményezheti a kliens, hozzátartozója, vagy az észlelő-és jelzőrendszer bármely tagja.

Magánszemélyek jelzése megtehető személyesen, telefonon, vagy írásban. A jelzőrendszer tagjai jelzést csak írásban tehetnek. Krízishelyzet esetén telefonos vagy személyes jelzés alapján kivizsgálásra kerül az eset, de utólagosan itt is kötelező az írásbeli jelzés.

A szolgáltatás igénybevétele önkéntes, kivétel a gyámhatóság által határozatban a családsegítés igénybevételére kötelezettek köre.

A család és gyermekjóléti feladatok megvalósulását a komplex családgondozás, a családlátogatások, a felvilágosítások, információnyújtás, a tanácsadás, a családkonzultációs lehetőségek, a segítő beszélgetések, a kapcsolat ügyeleti szolgáltatás, kérelmek, beadványok kitöltésének segítése, adományok közvetítése, intézményi támogató levelek megküldése, csoportok szervezése, vagy a kliens csoportba való eljuttatása szolgálja.

A gyermekjóléti központ valamennyi szolgáltatása térítésmentes.

3. Ellátási formák

a) Alapellátás: Az alapellátásban történő családgondozás feltétele az önkéntesség, a kliens együttműködésén alapul. A családgondozó szükség szerint, havonta 1-4 alkalommal találkozik a családtagokkal. A veszélyeztetettség megszüntetése érdekében kapcsolatot tart a társintézményekkel. Tájékoztatást ad az igénybe vehető szociális ellátásokról, ügyintézésben, kérvények kitöltésében nyújt segítséget.

b) Védelembe vétel: Amennyiben a veszélyeztetettség alapellátás keretén belül nem szüntethető meg, a családsegítő kezdeményezi a Család és Gyermekjóléti Központ esetenedzserénél az esetkonferenciát. Az esetkonferencián döntenek a hatósági intézkedés szükségességéről, vagy a további alapellátásban történő gondozásról.

c) Nevelésbe vétel: Amennyiben a védelembe vétel nem vezetett eredményre, a gyermek nevelésbe vételére tesz javaslatot a Család és Gyermekjóléti Központ esetenedzsera a Gyámhivatalnál

d) Ideiglenes hatályú elhelyezés: a Család és Gyermekjóléti Szolgálat megkeresésére az esetenedzser a súlyos veszélyeztetettség tényét jelzi a Gyámhivatal felé.

e) Utógondozás: az esetenedzser a szakellátásból kikerült gyermek vagy felnőtt utógondozását a Gyámhivatal elrendelésére végzi.

Hatósági intézkedést (kivétel: ideiglenes hatályú elhelyezés) a Család és Gyermekjóléti Központ esetenedzsera kezdeményezhet a Gyámhivatalnál.

4. Szolgáltatások közvetítése

Amennyiben a családgondozás során más szakemberek közreműködése is indokoltá válik, a szolgáltatás munkatára a kliensek figyelmébe ajánlja a működési területen rendelkezésre álló lehetőségeket, tájékoztatja a térségben működő intézmények szolgáltatásairól, igénybevételi lehetőségeikről. Megszervezi, illetve segíti az egyént a szolgáltatások, tanácsadások elérésében.

A család és gyermekjóléti szolgálat minden év január 31-ig tanácskozást szervez valamennyi, az ellátási területhez tartozó településen, melynek során a jelzőrendszeri tagokkal megvitatják az elért eredményeket, illetve a további lehetőségeket az együttműködés érdekében.

5. A Család és Gyermekjóléti központ belső feladatmegosztása

A családsegítők közt a feladatokat a vezető családsegítő osztja fel a szakmai szabályok szerint, a területi elvet, a gondozott gyermekek (családok) számát, a munkavállaló terhelhetőségét, az egyéni adottságokat figyelembe véve.

4. Személyi feltételek

A Család és Gyermekjóléti Központ

1. Intézményegység vezető
2. Járási jelzőrendszeri felelős
3. Települési jelzőrendszeri felelős
4. Esetmenedzser
5. Települési jelzőrendszeri felelős
6. Családsegítő (Család és Gyermekjóléti Szolgálat)

5. Környezeti és tárgyi feltételek

A környezeti és tárgyi feltételek a központban, a telephelyen és a területi irodákban kialakításra kerültek. Az iratok tárolására, az adminisztrációs munkához alkalmas bútorzat rendelkezésre áll. Az előtérben tájékoztató táblákkal felszerelt váróhelyiség található. Telefonvonal, kiépített számítógéprendszer, internet elérhetőség segíti a munkát. A településeken a területi irodák, jól megközelíthető, frekventált helyen találhatók, tárgyi eszközök - telefon, számítógép, fax, zárható szekrény - használata biztosított, szolgálati mobiltelefon is rendelkezésre áll, melynek költségeit az intézmény viseli. Az ügyfélfogadás rendjéről a központban, és a településeken is jól látható helyen, a jelzőrendszer tagjainak intézményeiben illetve helyi újságokban tájékoztatja a klienseket. A települések megközelítése tömegközlekedési eszközzel vagy saját gépjárművel történik, lehetőség van szolgálati gépjármű használatára is.

Nagyatád, 2015. november 18.

Dr Tóth Lászlóné

igazgató

